

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K

„ „ „ „ 10 „

„ „ „ „ 5 „

Posamične številke stanejo 10 v. V Gorici se prodaja „Soča“ v vseh tobakarnah.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kazipot po Goriškem in Gradiškanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnice, arnikov in poštnih zvez“. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

SOČA

„Vse za narod, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadst. na desno.

Upravništvo
se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadst. na levo v tiskarni. Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 6 v. n., 2-krat 14 v. n., 3-krat 12 v. n. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v. n. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčič) tiska in zal.

Kolonsko vprašanje.

(Piše Fr. Koejančič.)

(Konec.)

Torej v to razmerje, ki je večkrat prav idilično, naj poseže postava s svojo mrzlo in trdo roko.

To razmerje s svojimi lepimi in slabimi stranmi, ki se je tekom stoletij ukoreninilo v ljudstvo, naj zakon z gotovimi določili spopolni? Dvomiti zelo na ugoden vspeh; vsaj zgodovina me v tem potrja.

Pomislimo le, kako konservativen je kmet na sploh. Koliko poduka, vspodbude, škode in bridkih izkušenj ga mora odvrniti od starih škodljivih navad. Koliko truda, poduka, pritiska in škode je bilo potrebno, predno se je lotil naš kmet in kolon n. pr. škropljenja trt kot edinega pripomočka proti peronosperi ali cepljenju trt v boju proti trtni uši; in še dandanes dobimo polno kolonov-vinogradnikov, kateri ne verujejo v peronospero in trtno uš kot tako.

V kolonskem razmerju je gospodar glavni in koloni so roke; v tem tiči tudi vzrok, da nima kolon nikake samostalnosti, da opravlja svoje delo popolnoma mehanično in pada češče v lenobo ter išče tolažbe, razvedrila v pijači in si s tem pomnožuje svojo bedo.

Ako bi se kolonom take vrste in teh je med recimo »opravičenimi malkontenti« večina, hotelo pomagati s tem, da se jim ustvarijo čez noč prav ugodne razmere, imelo bi to za posledico, da bi postali ljudje zapravljivi in bi s časom zabredli v še večje stiske in bedo kot so do danes.

Naši ljudje po večini tako preveč porabijo, celo zapravljajo, in to bolj revni. Zakaj?

Človek rabi, da je srečen, mnogo nepotrebnosti, to je vže v njegovi naravi. Naš kmet, ki je postal pred razmeroma kratkim časom svoj gospodar, uporablja sedaj svojo prostost, da si privoščiti rad kaj dobrega,

ne glede na to, ali to rabi in ali mu to nese.

Le pogledati je treba v času sadja, koliko nepotrebnega ali luksurijskega zavžije kmet in kolon po mestnih gostilnah: »paricjon« teletine, pičulata, liter vina; vržinko itd.

Poznam kolona, ki je prideloval pri nas 30 hl vina; koj po trgatvi ga ni bilo vdobiti za nobeno delo, ker je popival, dokler je kaj imel. Na vprašanje, zakaj ne štedi, je odgovoril: »a, ki, sm prdelu in se lahko prvoščim.«

So pa zopet koloni, in teh je veliko število, ki pridno gospodarijo, štedijo in se prej ali slej osamosvojijo ter postanejo lastni gospodarji ali ostanejo koloni z lastnimi zemljišči. Ti so s kolonskim razmerjem zadovoljni.

Te slike, ki bi se jih dalo še mnogo po številu spopolniti, moramo imeti pred očmi, ako se hočemo lotiti rešitve kolonskega vprašanja.

Vrhu tega pa moramo vedeti, kako je izginito to vprašanje v nekaterih okrajih naše dežele popolnoma.

Neugodni gospodarski položaj ali družinske razmere so spravile premoženje do prodaje; »razkosanci zemljišč« so ista pokupili in po malih koščičih malim kmetom ali bivšim kolonom prodali.

In slično pot nam je pri reševanju kolonskega vprašanja nastopiti, ako hočemo isto neprisiljeno in naravnim potom rešiti.

Pri reševanju kolonov moramo imeti pred očmi dejstvo:

- 1). da se ne godi vsem kolonom slabo;
- 2). da se tistim, katerim se godi slabo, ne more čez noč z uglasenjem poti pomagati, ampak, da jih je treba prej za gospodarje vzgojiti, oziroma dati jim priložnost, da se sami vzgojijo v prave gospodarje;
- 3). da tiči kolonstvo kolonom vže tako v krvi, da se ne da naenkrat odpraviti, in da so gospodarji veleposestniki važen gospodarski faktor v deželi, katerega se ne sme kar tako oškodovati.

Že pretresovanje kolonskega vprašanja po shodih je rodilo mnogo zlih posledic za gospodarje in še več za kolone.

S premišljenim razreševanjem tega vprašanja in z dobro voljo od strani poklicanih se da pa tudi to urediti.

Jaz za svojo osebo si predstavljam tako-le rešitev:

Ustanovi naj se deželno denarno podjetje, katero naj v primerni obliki z (zadolžnicami) s poroštvom dežele najame posojilo po ugodni obrestni meri, (del zadolžnic naj vkupi vlada).

To podjetje naj vodi posebna komisija, v kateri so zastopani veleposestniki in koloni.

Ko je veleposestvo na prodaj, naj skuša ta komisija dotična zemljišča pokupiti in »raztrgati« v male kmetije ter jih v to adaptirati.

Te kmetije naj se podele kolonom pod približnimi pogoji, kakoršne nahajamo na uzornih veleposestvih, toda s popolnolom, da se dotični kolon pri prevzemu večjih obvez (dajatev) s časom lahko osamosvoji in postane lasten gospodar.

Obdeluje naj kolon-prevzemnik svoja zemljišča pod nadzorstvom in vodstvom strokovnjakov.

Razlika v obrestih najema tega posojila in plačila obrestij (v denarju ali blagu) kolona naj se vporabi za amortizacijo dolga, za vzdrževanje komisije, za razširjenje kmetijskega poduka med koloni in za investicije na teh malih kmetijah.

Pogoji za prepust teh kmetij naj ne bodo preizkizi, ker morajo kriti vse navedene stroške in obvarovati sedanja posestva pred ubegom kolonov t. j. delavskih močij. Zavest teh kolonov-prevzemnikov, da si s časom pridobi lahko svoje lastno premoženje, bode najboljša vspodbuda, da bode z marljivostjo gospodaril in skušal si prisvojiti vse dobre nauke in pripomočke napredka v kmetijstvu.

To bode gotovo blagodejno vplivalo, da se vzbudijo koloni iz one duševne letargije in indolence, ki je največ kriva njihove mizerije.

Marsikatéri gospodar pa bode od teh naprav črpal poduk ali vsaj mu bode dana priložnost, znebiti se posestva, ako mu isto ne nese, ali ako bode hotel svoj duševni in denarni kapital kje drugje uspešneje investirati.

Ta institucija bode torej na eni strani vspodbudilo kolonom-malkontentom, na drugi strašilo »veleposestnikom-odruhom« in na tretji strani lepo podučno polje marljivim kolonom in ukaželnim in pravičnim gospodarjem veleposestnikom in kmetom.

Komisija naj proučuje po svojih organih gospodarski obrat posestev glede rentabilite v korist dotičnih gospodarjev in naj podučuje kolone v strokovnem oziru, da si pridobijo potrebno znanje za vspevanje.

To so v glavnem nekatere poteze, kako si predstavljam rešitev kolonskega vprašanja.

Kolonski sistem nima pri nas, kjer je hribovit svet, več obstanka, ker so se razmere predrugačile; to nam dokazuje propad veleposestev in razvoj malih kmetij, ki so tudi v resnici posebno za bolj hribovite kraje z vinogradništvom in sadjerejo z intenzivnim obdelovanjem edini pravi način gospodarstva.

Taki kraji zahtevajo navadno delavsko moč, le srednje strokovno znanje in le prav malo kapitala.

Večje planjave s poljedelstvom ali živinorejo so pa in bodo tudi naprej ugodne, da investira v nje veleposestnik večjo strokovno znanje in svoj kapital (živino, stroje).

To morajo uvideti veleposestniki tudi, vsled tega ne bodo nasprotni pospeševanju naravnega razvoja te gospodarske zadeve.

Veselilo bi me, ponavljam, ako bi tako pretresovanje rodilo ugoden uspeh v tem prevažnem gospodarskem vprašanju in pripravljen bodem vedno v to sodelovati, ne glede na to, ali si nakopljem pri tem nejevoljo ene ali druge strani.

Kapitan Hatteras

ali

Angleži na severnem tečaju.

Francoski spisal Jules Verne. — Prevel O. I.

(Dalje.)

Shandon in njegova dva spremljevalca so šli iskat uporabne poti; tri milje proč od ladje splezajo na ledeno goro, ki je bila kakih tristo črevljev visoka. Od tu še le so dobro pregledali pusto ledeno grmado, ki je bila podobna razvalinam velikanske vasi s podrtimi obeliski in stolpi; razrušenimi palačami. Res pravi kaos. Solnce se je počasi pomikalo v svojem krogu ob narobčanem obzorju in sijalo s posušenimi žarki brez toplote, kakor da bi bili slabi prevodniki toplote postavljeni med njimi in opustošeno zemljo. Morje je bilo popolnoma zmrznjeno, kakor daleč so nesle na okrog oči.

»Kako naj prideimo naprej!« praša doktor.

»Jaz ne vem,« odvrne Shandon, »toda pojdemo, če tudi s smodnikom razstrelimo te gore. Nikakor ne maram običati do bližnje spomladi v tem ledu.«

»Kako se je vendar Foxu godilo, ki se je skoro ravno v tej črti vozil. Pogum, pridemo . . . le pamet uporabljajmo, s pametjo se več opravi nego s stroji vsega sveta,« pravi doktor.

»Priznati je treba, da to leto ne nudi posebnih ugodnosti,« pripomni Shandon.

»Temu se menda ne da oporekati, Shandon, in jaz opazujem, da se morje Baffin vrača v svoje stanje pred letom 1817.«

»Menite li, doktor, da ni bilo vedno tako, kakor je sedaj?«

»Ne, moj dragi Shandon. Od časa do časa nastaja ogromno tajanje ledu, ki si ga učenjaki ne morejo razložiti; tako je bilo do leta 1817. to morje vedno zaprto; ko pa je nastala nekoč velikanska povodenj, je to ledovje potegnila s seboj, ki se je potem večidel razbilo ob Novi Fundlandiji. Od tega časa je Baffinsko morje skoro prosto in je postalo torišče za neštevilne lovce na some.«

»Tako je potemtakem od tega časa potovanje proti severu zelo olajšano?« praša Shandon.

»Da, silno olajšano; toda opazuje se, da zaliv nekaj let sem zopet zmrzuje in bati se je, da se mogoče zopet za dolgo časa zapre mornarjem. Zato imamo še več vzroka, da hitimo naprej kolikor se dá. Vendar smo pa nekoliko podobni ljudem, ki slepo drve po neznanih hodnikih, katerih vrata se za njimi brez prenehanja zapirajo.«

»Ali mi svetujete, da se naj vrnemo?« praša Shandon, globoko čitaje iz doktorjevih oči.

»Jaz se še nisem nikoli za kak korak umaknil in če se tudi nikoli več ne vrnemo, vendar jaz pravim: pojdemo naprej. Samo o tem si moramo biti na jasnem, kakšni nevarnosti se izpostavljamo, če neprevidno ravnamo.«

»In vi, Garry, kakšnih misli ste pa vi?« praša Shandon mornarja.

»Gospod poveljnik, jaz bi tudi kar naprej prodiral. Jaz sem Clawbonnyjevih misli. Sicer pa storite, kakor vam drago; ukazujte, mi bomo ubogali.« »Ne govore vsi tako kot vi, Garry,« reče Shandon; »niso vsi pri volji ubogati! In če odreko pokorščino mojim poveljem?«

»Jaz sem vam izrazil svojo misel, poveljnik,« odvrne Garry hladnokrvno, »ker ste me prašali; sicer pa niste na njo vezani.«

Shandon ne odgovori nič, pregleduje pazljivo obzorje in spleza s svojima tovarišema nazaj na ledeno gladino.

XI.

Hudičev palec.

Med odsotnostjo poveljnika so mornarji izvršili raznovrstna dela in dosegli, da se je ladja saj lahko ogibala pritiska ledu. Pen, Clifton, Bolton, Gripper in Simpsen zlasti so bili, ki so se bili tega dela lotili. Tudi kurjač in oba strojevodji so morali priti na pomoč svojim sodrugom, kajti odkar ju pri stroju ni bilo več treba, sta postala mornarja in kot taka sta bila uporabna za vsako delo na ladji.

Toda to delo se ni vršilo brez velike ogorčenosti.

»Jaz sem tega sit,« pravi Pen, »in če v treh dneh ne nastopi odmeke, prisežem, da denem roke navskriž.«

»Navskriž boš dejal roke?« ga zavrne Plove, »boljše bo, če jih rabiš, da prideš nazaj! Ali meniš, da naš veselí tukaj prezimiti do prihodnjega poletja?«

»Res, to bi bila žalostna zima,« pravi dalje Plove; »kajti ladja je odprta na vse strani!«

»Kdo pa tudi ve,« pravi Brunton, »če bo morje bližnjo pomlad bolj prosto kakor je sedaj?«

»Kaj boš govoril o pomladi,« zavrne Pen, »danes je četrtek; če ni v nedeljo jutraj pot prosta, se vrnemo nazaj proti jugu.«

»Tako se govori!« pristavi Clifton.

»Ali ste za to?« praša Pen.

»Smo,« odvrnejo vsi.

»Tako je tudi prav,« pravi Waren; »kajti če moramo tako delati in ladjo z rokami vleči, potem sem jaz teh misli, da jo vlecimo raje nazaj.«

»Bomo že videli v nedeljo,« pristavi Wolsten.

»Kakor hitro se mi ukaže,« pravi Brunton, »koj so moje peči zakurjene.«

»E, peči že tudi sami zakurimo,« reče Clifton.

Družba sv. Cirila in Metoda.

Za družbo sv. Cirila in Metoda so nabrali balničarji pri Fonu v protest proti »Slovincu« K 420.

Kvartavci »pri Jeleni« so nabrali v isti namen K 320.

Za družbo sv. C. in M. K 7.— nabral med učiteljskimi v Gorici g. J. M. kot odgovor na »Slovenčev« »Cirilmetodarijo«.

Za družbo sv. C. in M. daruje gosp. K. Rozina K 20.— mesto venca na grob gospe Bostjančičeve.

Za družbo sv. C. in M. K 232 nabrali v Pašulinovi gostilni v St. Andrežu v odgovor na znani napad v »Slovincu«.

Za družbo sv. Cirila in Metoda kot protest na nestanme »Slovenčeve« napade nabrala g. Pavla Komel iz Aješevice v gostilni pri Komelu K 650; na občnem zboru društva »Zarje«, v Aješevici K 401, dne 19 febr. pa 30 v. Skupaj K 1081. Lepa hvala!

Koliko je deficita?

V poročilu iz XVI. seje deželnega zbora smo povedali pri točki o začasni ureditvi finančne uprave deželnega zaloga za leto 1910., da je deficita

1.155.456 K.

Ali deficit je v resnici večji. Pajer, Gregorčič in Pettarin so se ustrašili, pokazati pravi deficit. Govorilo se je po Gorici, da so tiskali v deželnem odboru celo noč poročilo, katero bi pokazalo resnični deficit.

Svete pa so se prestrašili in poročila ni bilo.

Zato pa povemo mi, da je pravega deficita

nad 1.700.000 K!!

S to svoto so se bali priti na dan — zato so pokazali le 1.155.000 K.

Ali kaj bo, ko pride na dan pravi deficit? Že za to, kar so povedali, iščejo posojila — za prihodnje leto se obeta zvišanje deželnih doklad za kakih 40% do 50%. Lepi časi! Če bi tudi kaj dobili od obljubljenih vladnih akcij, bo to ničevno.

Kaj pa bo, ko začne funkcionirati deželna norišnica? Že sami proračunavajo deficit. En vzgled, kako proračunavajo: za 350 norcev in 60 služabnikov, za bolnike se kuha na različne načine, je proračunjena samo 1 kuharica z 2 deklama. V resnici ne bo zadosti za to 12 žensk.

Kaj bo, ko bo treba izvesti investicije v Furlaniji, ki poberejo do 10 milijonov ter je deželni zakon tu, da prispeva dežela s 20%, to je

2 milijona K.

Altro che podporice za Slovence!

DOPISI.

Iz sežanskega okraja.

Iz Sežane. — Umrl je tukaj po daljši bolezni v starosti 80 let znani bivši odvetnik dr. Josip Ostertag. Pokopali so ga v nedeljo.

Domače vesti.

Iz Ljubljane, 28. febr. Danes, na Verdu poleg Vrhajke umrl g. Karol Kotnik, tovarnar in veleposestnik, je zapustil vse premoženje, kar ga je imel ob času smrti, družbi sv. Cirila in Metoda.

Dedščina znaša približno pol milijona kron.

Ta resnična in potrjena novica se je danes zvečer bliskoma razširila po Ljubljani. Povsod jo sprejemajo z velikim zadovoljenjem vsi narodni krogi.

Smrtna kosa. — Na Dobrovcem v Brdih je umrla 19 letna Josipina Siligoi. Preostalih naše sožalje!

Umrl je v Gorici nagloma bivši vikar v Avčah, znani »pre Carletto« Karol Humar.

Umrla je v Gorici gospa Matilda Covacic-Juretig, ki je zapustila razne svote v različne laške namene; 20.000 K je zapustila mestni godbi v Gorici. Lahki se ob njeni smrti spominjajo časov, ko je njen mož, Kovačič, ustanavljal »Ginnastiko« ter njen brat, katerega na tistem slave, izdajal »L' Isonzo«.

I. koncert tržaške podružnice »Glasbene Matice«. — V soboto, dne 12. marca bo v gledališčni dvorani »Narodnega doma« v Trstu I. koncert tržaške podružnice ljubljanske »Glasbene Matice«. — Na tem prvem koncertu nastopijo: moški in mešani društveni zbor, solistinja gospa Mira Dev-Costaperaria in popolni vojaški orkester 97. pešpolka, pod vodstvom kapelnika gospoda Teplyja.

Dr. Stepančič in »Lega nazionale«. »Gorica« priznava, da se je udeležil dr. Stepančič zborovanja nam najbolj sovražne in nevarne italijanske šolske družbe. To priznanje je nekaj vredno. Sicer imenuje »dopisnik s Krasa« naše utemeljeno ogorčenje nezaslišano hujskanje proti poslancu dr. Stepančiču, katerega skuša oprati, kar se tej pa seveda ni posrečilo. Zakaj se gospodje skrivajo za »dopisnikom s Krasa«? S tem le še bolj kompromitujejo Stepančiča. Na prvi hip je prepričan vsak, da je bil neumni zvi-tarski dopis skovan v Gorici!

»Dopisnik s Krasa« trdi, »v kolikor je mogel poizvedeti«, da je šel dr. Stepančič na zborovanje Lega nazionale v mnenju, da je to socialističen shod. »Dr. Stepančič namreč zasleduje to-zadevni razvoj, bil je že večkrat miren poslušalec na sličnih shodih in zanimalo ga je zvedeti, kaj se je onega dne raz-

pravljalo. — Tako pojasnjuje »dopisnik s Krasa« ta dr. Stepančičev korak.

Vsak vidi, da je to iz trte izvito; pa tudi se ne da dobro zagovarjati slaba stvar. Dr. Stepančič pač ni tak tujec v Jeruzalemu, da ne bi vedel, da socialni demokracije, ki so v boju z laško liberalno stranko, ne zborujejo v mestu dvorani! To ve vsak Gorčan, edini dr. Stepančič ne ve tega!

Ožigosali smo njegov korak, za to je naša pisava po mnenju »dopisnika s Krasa« prava lopovščina, ki nima drugega namena nego, krasti čast poštenemu človeku! Preneumno! — Dejstvo je in ostane, da je bil dr. Stepančič na Leginem zborovanju; ono, kar navaja »Gorica«, in kar naj bi bilo gnalo dr. Stepančiča v mestno dvorano med naše narodne nasprotnike, s katerimi je na dobrih nogah radi zveze s Pajerjem in skupnega delovanja v deželnem zboru, je pa skrajno bedasto. Dejstvo je, da Stepančič ne zahaja na socialnodemokratske shode. Vključ pranju »Gorice« je in ostane naroden škandal to, kar je storil dr. Stepančič.

»Gorica« bi bila storila boljše, če je lepo molčala. Zvijanje, kakor da bi bil »pomoči« zašel Stepančič med »Legine« zborovalce, je preneumno. Hoče oprati moža pa ga vedno bolj črni.

Iz laških krogov pa smo izvedeli nekaj drugega, da je namreč onorevole Pet-tarin peljal Stepančiča na »Legino« zborovanje! Ali res?

Potres. — Gorenjepolje, 27. 2. 1910. — V pretekli noči se je čutil pri nas — 4 minute pred polnočjo — okoli 6 sekund trajajoč potresni sunek. Bil sem v postelji in bral, naenkrat močno zaropče v spodnjih prostorih in zasliši se podzemsko bobnenje. Močno me je zazibalo s posteljo vred. Vrata, ki se rada odpirajo, so se trenutoma odprla.

Čuli so potres i drugi ljudje. Nekateri so bili zbujeni iz spanja, n. pr. 1½ leten Plavčev otrok, ki je prišel za tem mučno jokati. — Seveda nas ni to nemalo prestrašilo.

Iz Čedad v Italijo nam piše naročnik »Primorca« 27. febr.: V celem Čedadu smo čutili 26. t. m. ob 9. uri in 10 minut zvečer potres; trajal je 3 sekunde. Čutili so potres po gorenjih sobah, na tleh niso počutili. Nekateri so mislili, da je vihar, pa je bil potres.

Izidor Colle, bivši ravnatelj propadlega laškega denarnega zavoda »Banca popolare Goriziana«, v kateri so gospodarili Gregorčičevi zavezniki, je bil aretiran na Krfu, kakor smo poročali. Tam je bival s svojo ženo že nekaj mesecev. Kljub temu, da sta živela čisto samotno sta vendar obrnila pozornost občinstva nase. On je bolj visok, ona majhna in grbasta. Šla sta iz stanovanja samo jutraj po dnevne potreščine ter proti večeru na sprehod. 24. pr. m. ga je prijel na dobljeni ukaz

orožnik ter odvedel na policijo. Tam je rekel, da se piše Ignacij Cilio, star 39 let ter da je iz Italije doma. Policijski ravnatelj mu je rekel, da je že verjetno, da je iz Italije, ali imenuje se Izidor Colle ter je bil ravnatelj zavoda »Banca popolare goriziana«. V njegovem stanovanju je našla policija razne reči iz zlata in srebra, vredne okoli 1500 lir ter 50 K, razne menice in zavarovalno polico z imenom Izidoro Colle. — Colle je brzojavil v Benetke, naj posredujejo, da ga izroče Italiji. — Kadar ga pošljejo v Gorico, naraste strah pri izvestnih laških gospodih v Gorici še bolj kot je nastal, ko so izvedeli o aretaciji. Colle utegne marsikaj povedati, kar bi drugače ostalo prikrito!

Nevarnega človeka je izročila policija oblasti v Italiji. Začetkom februarja t. l. je prišel v Gorico neki okoli 20 let star mladenič, lepo oblečen, ter se nastanil v hotelu »Angelo d'oro«. Vpisal se je v knjigo za tujce: Carlo Biffalett, dijak iz Benetk. Kazal se je velikega gospoda plačal pa nič. Ker je le preveč zabavljal lastnici hotela, gospej Happacherjevi, je ta opozorila policijo na študenta iz Italije. Policija ga je prišla v vlak, ko jo je baš hotel popihati v Italijo; pri njem so našli nekaj sumljivega orožja ter 174 lir denarja. Rekel je, da se piše Giuseppe Sinaldini potem pa je povedal pravo ime: Francesco Mestriner iz Treviža, mizar po poklicu. Pred okrajno sodnijo v Gorici je bil obsojen na 48 ur zapora ali policija ga ni spustila, marveč je poizvedovala o njem ter dognala, da je oni »študent« nevaren človek, tat in slepar. Sedaj so ga poslali v Italijo pravici v roke. — Taki le tički strašno pogostoma prihajajo čez mejo v Primorje.

S. L. S. ali popolnoma izpisano Slovenska ljudska stranka, tako se je krstila klerikalna stranka v vseh slovenskih deželah. Toda oglejmo si nekoliko ta krst. Kdo so bili botri? Na Kranjskem in Štajerskem Nemci, na Goriškem Italijani. — Zveza Pajer-Gregorčič je poganjala v sedanjem zasedanju deželnega zbora najlepše sadove, eden najlepših sadov, kateremu ne ve nobeden pravega imena, je pa ta, da je šel dottor Enriko Stepančig, zastopnik slovenskega Krasa, (ki je postal tak, kakoršen je danes, le po zaslugi Italijanov, ko so si zidali na kraških hrastih ponosne Benetke), na zborovanje ultra-laske Lega nazionale, ki raznaroduje našo slovensko deco v Gorici pri Barki in pri Mostu, v Devinu itd. Dejstva kažejo, da je torej pristavek Slovenska ljudska stranka le humbug, slepilo, pesek v oči. Lepi zastopniki S. L. S., ki pozabljajo na svoj narodni ponos!

Socialni demokratje v Gorici so sklicali za nedeljo dopoldne javni shod v hotelu »Angelo d'oro«. Dvorana je bila polna. Imela sta poročati Kristan in Tuntar o goriškem deželnem zboru ter o premembnosti mestnega statuta. Prišlo je na shod obi-

»Če si hoče kak častnik privoščiti zabavo, da tukaj prezimi, prosto mu,« se usti Pen; »lahko ga pustimo tu; bo saj lahko neoviran si zgradil kočjo iz snega in živel v njej kot pravi Eskimec.«

»Kaj še, Pen,« pravi živahno Brunton; »nikogar ne zapustimo; ali razumete, vi drugi? Sicer pa mislim, da ne bo težko, poveljnika pregovoriti; zdi se mi, da je že precej nemiren. In če mu stvar prav lepo pojasnimo...«

»Pomnite, da je Rihard Shandon včasih trd in svojeglaven človek; treba bi ga bilo spretno nagovoriti.«

»Oh, če pomislim, da smo čez en mesec že lahko v Liverpoolu!« vzdihne koprneče Bolton. Preko ledu proti jugu prodremo kmalu, pot po Davidovi cesti bo v začetku junija prosta in treba se bo samo spustiti v Atlantski Ocean.«

»Pa še nekaj,« pravi zviti Clifton, »če se vrnemo s poveljnikom in delamo po njegovi odgovornosti, potem sta naš delež in plača zagotovljena; če bi se pa sami vrnili, pa ne vem, kako bi bilo...«

»Dobro govoril,« pravi Plove; »ta vražji Clifton se izraža kakor kak finančnik! Toda molčimo o tem in ne povejmo nič višjim gospodom, je bolj varno, pa tudi nikogar ne zapustimo.«

»Kaj pa, ako častniki ne bodo hoteli iti za nami?« pravi Pen, ki hoče tovariše gnati do skrajnosti, vse izsiliti.

Vsi so bili v zadregi za odgovor na vprašanje, ki je bilo tako naravnost stavljeno.

»To bomo že videli, ko pride čas za to,« pravi Bolton; »sicer bo pa zadostovalo, če pridobimo Shandona za svojo stvar in to, mislim, ne bo težko.«

»Vendar pa je nekdo, ki ga moram pustiti tukaj,« pravi Pen ter hudo zakolne, »in če mi tudi eno roko požre.«

»A psa,« de Plove.

»Da, psa in v kratkem obračunam z njim!«

»Zlasti, ker je ta pes vzrok vse naše nesreče,« pristavi Clifton.

»Da, ravno on nam je »naredil,« pravi Plove.

»On nas je zapeljal v led,« odvrne Gripper.

»On nam je nakopičil na pot ledu, kakor ga še ni bilo nikoli v tem času,« se huduje Wolsten.

»On mi je pouzročil očesno bolezen,« reče Brunton.

»Tudi on nam je odtegnil brinovce in žganje,« meni Pen.

»On je vsega kriv,« kriči vsa družba v svoji razgreti domišljiji.

»In poleg tega je on še kapitan,« pristavi Clifton.

»Da, kapitan nesreče,« kriči Pen, čigar besnost je naraščala z njegovimi lastnimi besedami, »ti si hotel sem priti in boš tudi tukaj ostal.«

»Toda kako ga dobiti?« meni Plove.

I, priložnost je lepa,« pravi Clifton. »Poveljnika ni na ladji, poročnik spi v svoji kabini, megla je pa tudi dovolj gosta, da nas Johnson ne opazi...«

»Toda pes?« krične Pen.

Pes sedaj spi ob shrambi za oglje, in če ga kdo hoče...« pravi Clifton.

»Jaz se lotim,« besni Pen.

»Varuj se, Pen, kajti zobe ima take, da bi lahko pregriznil železen drog.«

»Če se gane, mu spustim čreva,« se odreže Pen in zgrabi z roko za nož.

Naglo se zmuzne, v spremstvu Warena, ki mu hoče pri tem pomagati.

Kmalu se oba vrneta in prineseeta psa z močno porazanimi gobeem in tacami; zasačila sta ga biva spečega in nesrečen pes se jima ni mogel izmuzniti.

»Živijo, Pen,« vzklikne Plove.

»Kaj pa misliš narediti z njim?« ga praša Clifton.

»Potopim ga, in če pride še kedaj ven...« pravi Pen in pokaže z zlobni, nasmeškom svojo zadovoljnost.

Dvajset korakov od ladje je bila luknja morskih psov, to je okrogla odprtina, ki jo naredi dvoživce s svojimi zobmi in ki jo vsak dan obnavlja od znotraj na zunaj. Skozi to luknjo prihaja vsak dan na ledeno površje vdihavat zrak; toda paziti mora, da mu ta čas ne zmrzne, ko je na površju; kajti njegov gobec je tako ustvarjen, da ne more napraviti luknje od zunaj na znotraj, in tako bi v slučaju nevarnosti ne mogel uteči svojim sovražnikom.

Pen in Waren jo vdarita proti tej odprtini in pulneta psa neusmiljeno v morje kljub temu, da se žival z vso silo protivi; za njim zalučita še velikansko gručo ledu, ki mu zapre vsak izhod in ga zazida v tekočo ječo.

»Srečno pot, kapitan!« se zasmeje surovi mornar.

Malo trenutkov nato se vrneta Pen in Waren na ladjo. Johnson ni vsega tega nič opazil. Megla se je zgostila okrog ladje in sneg je pričel močno naletavati.

Eno uro nato se tudi Shandon, doktor in Garry vrnejo k Forwardu.

Shandon je bil v severozahodni smeri zapazil neko pot in je sklenil jo uporabiti. Zato da povelje; ljudje se pokore in so nenavadno delavni; Shandonu hočejo pokazati, da ni več mogoče naprej prodirati; sicer pa se mu pokore še samo tri dni.

Del noči in del naslednjega dne so žagali neumorno in vlekli ladjo naprej, tako da se je Forward skoro za dve miljii preril naprej. Osemnajstega maja so bili blizu celine, nasproti nekemu gorskemu vrhu, ki je zaradi svoje čudne zunanosti dobil ime »Hudičev palec.«

(Dalje pride.)

lo Mazziniancev. Skregali so se zborovalci pri volitvi predsednika Socialdemokratije so rekli, da je izvoljen Pertovt, Mazziniani pa, da Grlevič. Socialni demokratje so ostali pri Pertotu, nakar so drugi začeli kričati in razsajati, žvižgati, letele so stolice po zraku, kozarci itd.; napravili so razbijalci precej škode. Shod se sveda vrtoglavost. Razbijalci so bili 10 Lahov; nekateri so šli takoj po zdravniško pomoč k usmiljenim bratom. — Najbolj žalosten je odšel s shoda dr. Tuma. Toliko dela za socialno demokracijo v Gorici pa so se zarotili ti prešneti Mazziniani, da soc. demokratje ne bodo imeli nobenega javnega shoda več v Gorici. — Mazziniani so z razbitjem shoda napravili tudi veliko uslugo laški liberalni stranki.

Laški visokošolec, znani Marcuzzi, se je bil povrnil iz Rima v Gorico. Zaljubljen je v neko znano gospo v Gorici. Imela sta rendezvous, pri katerem je Marcuzzi, menda iz ljubosumnosti, streljal na ono gospo ter jo zadel v levo roko, samega sebe pa je zadel v čeljusti, si izbil dva zoba ter si rnil jezik, krogla mu je skočila iz ust. Nevarnosti ni ne zanj ne za njo.

Pripeljali so v tukajšnjo bolnišnico Dušana Jananina, Srba, ki je ponesrečil pri delu v tovarni stolic v Tolminu. Dobil je rano v trebuh. Zato so ga hitro operirali.

Kuge, lakote, potresa in S. L. S., reši nas, o Gospod!

Kdo je izdal goriško glavno mesto Italijanom? S. L. S., oziroma njeni deželnozborski zastopniki.

Kdo rešuje vseučiliško vprašanje na kvar celemu slovenskemu narodu? S. L. S., oziroma njeni deželnozborski zastopniki zvezani z najhujšimi našimi nasprotniki.

Kdo izdaja Trst na milost in nemilost Italijanom v vseučiliškem vprašanju? S. L. S., oziroma njeni dični zastopniki v goriškem deželnem zboru.

Kdo poseča prireditve naših najhujših narodnih sovražnikov in posebno še zborovanje Lege nazionale, one italijanske šolske družbe, ki potujčuje našo slovensko deco? S. L. S., oziroma njen dični zastopnik, deželni poslanec in odbornik, dr. Hinko Stepančič.

Kdo vprizarja najhujšo gonjo proti naši šolski družbi, ki rešuje našo slovensko deco? Zopet S. L. S. in posebno še njeni Terseglavski članki!

Zatorej: kuge, lakote, potresa in S. L. S., reši nas o Gospod!
Listnica: V Pevmo: Prihodnjič!

Zveza narodnih društev.

Kmečko izobraževalno društvo »Rebrina« v Brestovici si je izbralo na svojem rednem letnem običnem zboru dne 10. pr. m. sledeči odbor: Predsednik Alojzij Terčon; podpredsednik Jožef Peric; blagajnik Mihael Antonič; tajnik Jožef Kačič; odborniki Jože Antonič, Miha Antonič in Jožef Rebula; preglednika Andrej Krošlj in Anton Peric.

Trgovsko-obrtna in gospodarske vesti.

Naše kletarske zadruge.

Mi živimo dandanašnji v dobi združništva. Člani vseh stanov se združujejo v stanovske zadruge.

Rokodelci, obrtniki, trgovci, se združujejo v rokodelskih, obrtniških ter trgovskih zadrukah, kmetovalci v kmetijskih. Imamo mlekarske, živinarske, sadjarske, zelenjadarske, kletarske itd. zadruge. — Kletarske posebno v Istri, na Vipavskem in pri nas na Goriškem, in o teh kaj več spregovoriti je ravno namen tega članka.

Namen kletarskih zadrug je pač le ta, da se z njih pomočjo vino ložje v denar spravi.

Torej vino v trgovino spraviti, ga o sobito v oddaljene, severne, nevinorodne dežele zvajati; to je namen kletarskih zadrug. Da pa zamorejo kletarske zadruge ta namen istinito doseči, biti morajo na pravi podlagi osnovane, in namenu dosledno tudi vzdrževane.

To pa žal, naše dozdajšnje kletarske zadruge razum ene, in ta je ona vipavskega kmetijskega društva v Vipavi, žal niso, nikakor niso.

Pri nas na Goriškem, in istotako v Istri, smatra se kletarske zadruge tako za nekako posredovalno, po domače rečeno, bolj mešetarsko, kakor pa samostalno trgovsko podjetje. Pretežna večina udov naših kletarskih zadrug si misli: »biti hočem ud zadruge, da mi ona vino proda«.

In vendar je pravi pomen vsake kletarske zadruge povsem drugi. Kletarska zadruge ima biti vendar trgovsko podjetje v pravem pomenu besede. Vsaka kletarska zadruge ima biti samostalna vinska trgovina, kakoršna se sme od one zasebnega vinskega trgovca le v tem razločevati, da ni njen prometni kapital ter njena zaloga blaga in ves njen inventar last ene same osebe; ampak last več oseb, namreč vseh članov zadruge.

Vsaka trgovina, naj že bode kakoršne panoge, potrebuje, da se zamore vzdržati ter dobro uspevati, pred vsem z dostojni prometni kapital. Osebito ga pa potrebuje vinska trgovina dosti, bodisi da je zasebna, bodisi da je združna.

In zakaj?

Prvič zato, ker je absolutno potrebno, z večjimi, kolikor mogoče množinami blaga — vina — na trgu zdržati. To pa zaradi tega, ker je ravno vinski trgovini konkurenca že kar naravnost velikanstva. Enako kakor pri nas, gre namreč kaj trda s spečavanjem vina tudi proč: centom vseh drugih vinorodnih dežel, kakor ogrske, hrvaške, dalmatinske, tirolske itd. Ravno zaradi velikanstva konkurenca je dobiček pri vinski trgovini, v primeri z drugimi kmetijskimi pridelki in izdelki le majhen. In zato biti morajo pa ti majhni dobički gostejši, kolikor le mogoče, da se nstrece pregovoru ki pravi: »množina izda«.

Drugič potrebuje vinska trgovina velik prometni kapital zato, ker je vino težko blago, katero zahteva visoke transportne stroške.

Tretjič potrebuje vinska trgovina velik prometni kapital zato, ker zahteva ona velik in dragocen inventar v sodih lečakih, osebito pa v transportnih sodih. Sodi so pa dandanašnji, vsled pomanjkanja lesa, in vsled jako dvignjenih stroškov za izdelavo istih, kaj drag inventar. V tem inventarju založeni kapital pa ne le dane dónaša nikakih obresti, marveč se njegova vrednost vsled obrabe, pa tudi vsled pogube transportnih sodov od dneva do dneva bolj znižuje.

Četrtič potrebuje vinska trgovina, naj bode že v rokah kogarkoli, velik kapital tudi za potrebne kleti, v katerih se ima vino hraniti, ter ž njim pravilno kletariti.

Res da se utegne marsikdo med našimi vinogradniki oglašati ter reči: Da, da, vinska trgovina, v rokah vinskega trgovca, potrebuje kapital za sode in kleti, ali v rokah zadruge, oziroma združnikov, ga pa ne potrebuje, saj ima vsak združnik svojo vsaj ležečo posodo in svojo klet. To je že resnično, da ima vsak združnik vse to. Ali kakor hitro ima zadruge iz kleti producentov vina jemati, ter jih brez vsega daljnjega umnega kletarjenja v trgovino spravljati; postane ona pri naših dandanašnjih kletarskih razmerah, pri našem žali bog še kaj pomanjkljivem kletarjenju naših producentov ravno to, kar si velika večina njih o kletarskih zadrukah misli, namreč, da so one nekake mešetarske, ne pa samostalno trgovsko podjetje.

(Konec pride).

Imenik udov in namestnikov komisij za občno pridobnino s sedežem v Gorici za priredbeno dobo 1910. in 1911. — Predsednik: Lach Josip, c. kr. finančni svetovalec. — Perne Hinko, c. kr. finančni koncipist.

Komisija za občno pridobnino II. razreda. Priredbeni okraj: okraj trgovske zbornice Gorica-Gradiška. Udje: Mulitsch Josip, obrtnik v Gorici (izvoljen), Venuti Josip, trgovec v Gorici (izvoljen), Vianello Virgil, tovarnar v Zagraju (imenovan), Delmestri Conte Egidio, tovarnar v Medevi (imenovan). — Namestniki: Dörfler Attilio, obrtnik v Gorici (izvoljen), Lenasi Odo, lastnik žage v Solkanu (izvoljen), Bramo Ivan, trgovec z lesom v Gorici (imenovan), Jochmann Andrej, lastnik valjčnega mlina v Ajdovščini (imenovan).

Komisija za občno pridobnino III. razreda. Priredbeni okraj: Gorica mesto. — Udje: Cadel Alojz, trgovec z manufakturnim blagom v Gorici (izvoljen), Bramo Ivan, trgovec z lesom v Gorici (izvoljen), Janesch Ivan, trgovec z jestvinami (imenovan), Rubbia Ivan, trgovec v Gorici (imenovan). — Namestniki: Potazky Anton, trgovec v Gorici (izvoljen), Seculin Rudolf, trgovec s pohištvo v Gorici (izvoljen), Pečenko Anton, trgovec z vinom v Gorici (imenovan), Verzeznassi Alfred, trgovec z jestvinami v Gorici (imenovan).

Komisija za občno pridobnino IV. razreda. Priredbeni okraj: Gorica mesto. Udje: Bertos Peter, trgovec z jestvinami v Gorici (izvoljen), Buzzi Josip, mizar v Gorici (izvoljen), Piculin Jakob, krčmar v Gorici (izvoljen), Cadel Alojz, trgovec z manufakturnim blagom v Gorici (imenovan), Struki Josip, krčmar v Gorici (imenovan), Pečenko Anton, trgovec z vinom v Gorici (imenovan). — Namestniki: pl. Pallich Josip, knjigar v Gorici (izvoljen), Mauer Henrik, opravnik v Gorici (izvoljen), Gaier Leon, pekar v Gorici (izvoljen), Resen Ferdinand, trgovec z manufakturnim blagom v Gorici (imenovan), Bozzini Humbert, opravnik v Gorici (imenovan), Koritnik Anton, trgovec z manufakturnim blagom v Gorici (imenovan).

(Konec pride).

Izkaz posredovalnice slovenskega trgovskega društva »Merkur« v Ljubljani. Sprejme se: knjigovodje 3, korespondent 1, kontoristi 3, skladiščnik 1, pomočnikov mešane stroke 5, pomočnikov manufakturne stroke 3, pomočnikov specerijske stroke 2, sluga 1, blagajničarke 3, kontoristinja 1, prodajalke 3. — Službe išče: knjigovodji 2, kontoristi 3, korespondent 1, poslovođe 3, pomočnikov mešane stroke 21, pomočnikov železniške stroke 5, pomočnikov manufakturne stroke 10, pomočnikov specerijske stroke 15, pomočnikov modne in galanterijske stroke 2, kontoristinj 11, blagajničark 4, prodajalk 6, 2 učenca in dve učenki. Posredovalnica posluje za delodajalce in člane društva popolnoma brezplačno, za druge pa proti mali odškodnini.

Kolekovanje novih zadolžnic ruskega prvega državnega posojila. — Daje se na obče znanje, da je c. kr. finančno ministerstvo dovolilo kolekovanje novih zadolžnic (žrebcev) ruskega prvega državnega posojila s premijami iz leta 1864, v kolikor se te izdajo mesto kosov, ki so dokazano bili o svojem času okolovani v smislu ukaza c. kr. finančnega ministerstva z dne 25. februarja 1895 drž. zak. št. 38, ter poverilo to kolekovanje c. kr. osrednjemu kolkovnemu uradu na Denaju.

Natančneje določila, kako je postopati pri kolekovanju, vsebuje ukaz c. kr. finančnega ministerstva z dne 25. februarja 1910, razglašen v državnem zakoniku pod št. 25 iz leta 1910.

Politični pregled.

Poslanska zbornica je rešila v soboto po sedemurni debati rekrutno predlogo. Udržal je govoril o antiimilitarističnem gibanju med Slovani. Vlada povsodi germanizira ter zatira Slovanstvo; gibanje se da odstraniti z objektivnostjo in pravičnostjo. Govorili so še drugi. Sprejeta je bila predloga z 191 glasovi proti 121. Slo-

venski klerikalci so glasovali za predlogo; člani zveze južnih Slovanov so odšli pred glasovanjem iz dvorane. — Ustanovila se je »Nemška narodna zveza«; šteje 77 članov.

Razne vesti.

Dunajski župan Lueger je na smrtni postelji. Pričakujejo smrt vsak trenutek. Morda je tačas, ko to pišemo, že nastopila.

Na Banah pri Trstu je ustrelil orožnik Nemec Lang, slovenskega delavca Rešiča. Imel ga je namreč aretirati na ukaz sodnije. Rešič se ni branil. Šli so v Hrovatino hišo; tam je orožnik postavil Rešiča v kot ter mu rekel, da če se zgane, ga ustreli. Hrovatin je šel po vaškega načelnika, ali komaj je napravil 12 korakov, je počilo v hiši. Lang je rekel, da se mu je Rešič zoperstavil! Pri pregledovanju se ni našlo nikakih strela zoperstavljanja. Rešiča je spremlilo k zadnjemu počitku na stotine delavcev.

Roman v šestih urah. — Ob 1/21 popoldne je prišel k neki vdovi v Ašu na Češkem nov gospod stanovat, ob 1/22 se je zaljubil v sestanovalko, mlado gospodično, povedal ji, da ima 6000 mark premoženja, ob 1/23 sta praznovala ob vinu in ob pecivu svojo zaroko, ob 1/24 je naprosil svojo zaročenko za 9 kron, ker mu je baje zmanjkal drobiž, ob 5. je izginil, ob 6. je naznanila zaročenka ves dogodek policiji, ker ženina le ni hotelo biti nazaj, ob 1/27 je bil ta že zaprt in izkazalo se je, da je slepar. Živimo pa v dobi elektrike.

(Dalje na četrti strani.)

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsejnejši se računa za vsako besedo 3 vin. **Najpripravnijeje inšeriranje za trgovce in obrtnike.** Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deželi (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inšerirajo. Škoda ni majhna.

Učenca za sedlarsko obrt sprejme Ivan Kravos, sedlarski mojster v Gorici na Koru št. 11. — (Istotam se sprejme tudi pomočnika.)

A. vd. Berini

Gorica, Šolska ulica št. 2.

velika zaloga == == oljkeinega olja prve vrste

najboljših trdk iz Istre, Dalmacije, Melfette, Bari in Nicos
s prodajo na drobno in debelo.

Prodaja na drobno: Kron — 96, 104, 112, 120, 123, 136, 144, 160, 180, 200, 240, za ludi po 72 vin.

Na debelo cene ugodne.

Posilja poštnine prosto na dom. Posodo se pušča kupcu do popolne uporabe olja; po uporabi se spet zamenja s polno. **Pravi vinski kis in navaden. Zaloga mila in sveč.**

Cene zmerne.

GORICA.

GORICA.

Narodno podjetje Hotel „Pri Zlatem Jelenu“.

V središču mesta. Ob glavni ulici z državnega kolodvora. Zbirališče trgovskega sveta in goriških Slovencev. — Nad 30 sob za tujece od K 1-20 višje. Velik vrt z verando. Stekleni salon s teraso. Velik jedilni salon. Več sob za klube in sklenjene družbe. Kegljistiše. — Točarna z običajnimi gostilniškimi cenami za jedi in pijače. — Domača in tuja vina. — Pizenjsko in puntigamsko pivo. — Cene jako zmerne. — Postrežba pod novo upravo skrbna in točna.

Kinematograf je zgorel v Truxillo (Peru, Južna Amerika). 50 ljudi je zgorelo.

Čudodelni prstan. — V Raincy na Francoskem so zaprli profesorja Aryaniša, ki je prodajal čudodelne prstane za srečno življenje po 25 frankov kos, indijske amulete po 20 in 25 frankov kos, ki zagotavljajo nosilcu uspehe in zdravje. V svoji pisarni je imel tri uradnike, ki so reševali obsežno korespondenco. S to trgovino si je v štirih letih profesor toliko priseljal, da si je kupil lepo vilo, katero je takoj plačal. Med odjemalci so bile mlade gospe, trgovci, posestniki, poročniki in celo — duhovnik, ki se je tudi zanašal na moč čudodelnih prstanov.

Vojaška sodnija v Verdunu na Francoskem je obsodila korporala Faraco radi poskusa zastrupljenja na 20 let prisilnega dela in na degradacijo. Faraco je, kakor znan, namešal dne 24. nov. l. l. v juho cellega eskadrona cijankali.

Nekatera starešinstva nemških mest in vasij na Češkem so si izmislila nov spor in sklepajo v sejah, da je ime dotičnega kraja neprestavljivo. Tako n. pr. ostane Reichenberg po novem sklepu vedno Reichenberg, češkega imena »Liberce« se ne sme rabiti. Drugih opravkov nimajo ti nemški fanatiki!

Kulturne slike iz našega modernega časa. — V Minneapolis (Amerika) je crknil bogati družini pes. Na baržunu in na svili je bil položen v krsto s srebrnimi ročaji. Pogrebli so psa s črno oblečenimi konji in z elegantnim vozom. V kratkem dobi pes spomenik. In takih norcev je v Ameriki vse polno!

V francoski garniziji Epinal je zbolelo 80 infanteristov. Zarupili so se s kislim zeljem. Deset od teh je že na zadnjem koncu.

Pridni realci. — V Bambergu na Bavarskem je dobival bančni ravnatelj Ludvik pisma, v katerih se grozi njemu in njegovemu sinu s smrtjo, ako ne odpošlje na gotov naslov v določenem roku 300.000 mark. Policija je iztaknila pisca teh pisem v osebah dveh 13 letnih realcev.

Zastrupljena gosja pasteta. — V Stockholmu sta umrli nagle smrti dve osebi, ker sta zaužili zastrupljeno gosjo pasteto, v kateri se je dobilo paratífus-bacile. Župan Bergendal in gospa Wallenberg sta se zastrupila na ta način.

Dalai Lama odstavljen. — S cesarskim ediktom v Pekingu je odstavljen Dalai Lama. Tibeta se polaste Kitajci.

Zet kneza Eulenburga, slikar Oto Haas Hayeg je bil aretiran radi istega zločina, kakor svoj čas Eulenburg sam. Slikar je poročen z najmlajšo Eulenburgovo hčerjo, Viktorjo.

Samomor slikarja. — V Florenci se je ustrelil slikar in kipar Hugo Lenry. Vzrok ljubezen.

Oporoka filantropke. — V Londonu je umrla bogata dobrotnica Morrison, ki je zapustila 6½ milijonov dobrodelnim društvom.

Pogrešani turisti. — Tri delavce, Francoza in dva Italijana, se pogreša v Sitten v Švici. Hoteli so iti čez veliki St. Bernhard, a med potjo jih je najbrže zasul plaz.

V Londonu sta trčila dva avtomobila tako močno skupaj, da je bil vržen eden skozi železno ograjo na vrt. V avtomobilih je sedelo polno ljudi. Ena gospa je mrtva, več oseb pa smrtnonevarno ranjenih.

»Kras«, društvo slov. agr. na Dunaju priredi svoj IV. redni občni zbor dne 5. sušca t. l. točno ob 1/28 uri z običajnim dnevnim redom v XVIII. okraju, vogal Dittes in Hofstattgasse. Slovanski gostje dobrodošli.

Nekaj o čitanju. — Bodi zelo natančen v izbiri čtiva. Čitati slabo knjigo ne znači samo tratiti čas, nego si tudi kvariti duh, vsprejemati »intelektualni« strup v svojo dušo.

Da človek doseže, da čita ono, kar je dobro, je potrebno, da ne čita onega, kar je slabo.

In ako je dobro, vsaj v začetku, da se naslanjaš na izbor in okus tujih ljudi, katerim v tem oziru moreš verjeti, vendar glej, da čimpreje prideš do svojega mišljenja, svoje sodbe in okusa.

Ako ti katera knjiga dopade, čitaj jo večkrat, ker vsakrat bodeš opazil nove misli in lepote.

Ne izgubljal svojih moči in pazljivosti pri čitanju neznatnih stvari, nego samo pri oneni kar ima svojo vrednost in ki zasluži tvojo pazljivost.

Glavne misli, one ki tvorijo jedro dela, izvleci na kak način, zabeleži, ne da se jih učiš, nego da o njih večkrat premišluješ, in si napraviš o njih lastno sodbo.

Čitati samo, da se čita, ne da bi človek imel voljo in željo se o čem poučiti, je samo potrata časa.

Kedar kaj čitaš, misli samo o tem, kar čitaš. Karakteristični znak slabe pameti je ne moči čitati zbrano in pazljivo.

Duha mora imeti ne samo tisti, ki piše knjige, nego tudi oni, ki jih čita.

Ne posojaj svojih knjig ljudem, ki so bogatejši od tebe, ker ti si kupijo lahko knjige sami.

Nekaj o rožnih vencih.

Širšemu krogu našega občinstva najbrže o rožnem vencu ni drugo znano, kakor da se pri nas rimskih katolikih poslužujejo istega pri molitvah v božje češčenje. Posebno se opaža to pri osebah, ki ne morejo uabiti molitvenih knjižic.

No, rožnega venca pa ne nosijo samo pobožne ženske pri nas, ampak isti je jako razširjen posebno v vshodnih deželah, kjer predstavlja imeniten kupčijski predmet in se z izdelovanjem ter prodajanjem istega preživlja mnogo obitelj.

Neko kupčijsko poročilo iz Palestine popisuje rabo rožnega venca tako-le:

Poglavitno rabijo Mohamedanci rožne vence (Tezbi) v verske svrhe. Njih venci predstavljajo toliko kamenčkov, kolikor je hvale božje na edinost boga in da Mohamed je njegov prerok (t. j. 101). Bogatini med njimi, kakor pač povsodi in nič manj pri nas, se postavljajo z jako dragocenimi rožnimi vencii.

V drugi vrsti rabi katoliška duhovščina rožne vence s križcem za svoje vernike. Pri Židih v orijentu to sicer ni verska navada, vendar pa se jih poslužujejo tudi Židje, nastanjeni med Mohamedanci, kakor orientanci na splošno. Ta na-

vada se je udomačila pa le med orijental-skimi Židi, med tem ko takozvani Aškenasim (Židje, priseljeni iz Evrope) se temu niso vdali.

Sicer pa pojemajo ti »venci« tudi v rokah Mohamedanov in Židov v tisti meri, kolikor več so prisiljeni imeti za delo proste roke. Nekdaj res Orientalec nikjer ni obstal, da ne bi imel v rokah svojega rožnega venca, ali danes ga prime le po delu doma, nekateri tudi na izprehodih, Mohamedani pa sploh le pri molitvah.

Vendar se pokupi mnogo takih vencev iz bisernih školjk, kamenčkov in tudi lesenih in ni ga turista, da ne bi vkupil in nesel domu za spomin ali darilce takega v Orientu narejenega izdelka.

Jako mnogo se speča rožnih vencev iz školjk ki jih izdelujejo v Betlehemu s križcem in tudi brez križcev. Seveda pride na trg dosti tega blaga iz Evrope, posebno iz Gablonca, od kodar prihajajo izdelki iz kamna in drugih tvarin v najrazličnejših sestavah in bojah, od najdražjih kamnov do najcenejših lesenih črno barvanih.

Pri katerem verskem izpovedanju in od kdaj je začela raba rožnih vencev, na to naj bi odgovorili podučenejši krogi, kakor tudi, ali smo mi katoliki šli po nje na posodo k Mohamedanom ali pa ti slednji k nam?

Izšle so ravnokar

nove gramofonske plošče s komičnimi, pevskimi in godbenimi komadi.

Dobe se po ceni **pri Batjel-u**

Gorica, Stolna ulica 3-4.

Cenike se razpošilja franko.

Proda se

500 cepljenih vrtnic raznobarvnih.

Obrniti se je na Josipa Čebren Rihenberg.

Na plesu je bilo Mladine Slovenske, Elviri sem stopil na kurje oko, a ona mi reče (res, čudne so ženske): »Le stopite še, saj jaz nosim

OHO

J. Medved, Gorica

Tekališče, Josipa Verdi št. 32.

Dr. Ruggero Kürner,

kirurški zdravnik, biški asistent na c. kr. kliniki genealogije in ostetrike v Gradcu.

Specialist za ženske bolezni.

Ordinira od 10.—11. predpoldne in od 3.—4. popoldne.

Tekališče Frana Josipa št. 6. (blizu lekarne Kürner).

Naznanilo.

Dovoljujem si slavnemu občinstvu uljudno naznaniti, da sem otvoril

v Gorici Via Scuole št. 6

modno trgovino za gospe in dame ter se tem potom za obilni obisk najtopleje priporočam. Ker izdelujem kravate in perilo sam, zamorem z najboljšim blagom najcenejše postreči.

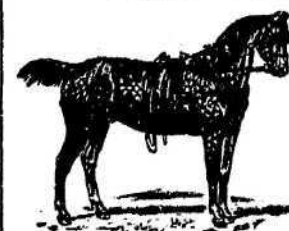
Spoštovanjem

Engelbert Skušek

Ljubljana — Gorica.

Ivan Kravos

ra Kornu št. 11. GORICA na Kornu št. 11 sedlarska delavnica

in zaloga različnih konjskih vpreg za lahko ali pa težko vožnjo; dalje ima v zalogi različne konjske potreb-

ščine, potovalne potrebščine kakor: kovčge, torbice, denarnice, listnice itd. — Izvršuje in sprejma v popravilo različne koleselne in kočije.

Popravila se izvršujejo točno.

Cene zmerne.

SUKNO

in modno blago za obleke

priporoča firma

Karel Kocian tvornica za sušno

v Humpolcu na Če. kem.

Tvorniške cene. Vzorci franko.

ZAHVALA.

Globoko ginjeni izrekamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem svojo najtoplejšo zahvalo za dokaze preljubeznivega sočutja povodom smrti naše ljubljene soproge, hčere in sestre, gospe

Alojzije Bostjančič roj. Clauss.

Posebno se zahvaljujemo preč. g. pastoru W. A. Schmidtu za njegov tolažljivi govor, visokorodni grofici La Tour za odposlano spremstvo gojenk zavoda, gojenkam pa za ginljivo petje.

Nadalje se zahvaljujemo vsem darovateljem krasnih vencev in vsem, ki so se v tako mnogobrojnem številu vdeležili pogreba drage pokojnice.

GORICA-CAPRIVA, 28. svečana 1910.

Zalujoča rodbina Clauss.

Zalujoči soprog.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposke ulica št. 7, I. nadstr.) — Telefon št. 78.

Račun poštne hranilnice št. 837.315.

Na občenem zboru dne 30. maja 1909. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4½%. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Posojila se dajejo zadrugnikom na vknjižbe po 5½%, na varščino ali zastave in na menjice po 6%.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1908. s 6%.

Stanje 31. dec. 1908.: Zadrugnikov 1904 z deleži v znesku 89.362 kron. — Hranilne vloge: 1.727.304-70. Posojila: 1.693.201.—. — Rezervni zaklad: 90.230-05 — Vrednost hiš: 111.755-23.